

Buitenschoolse kennis zichtbaar maken en benutten

Hoe kunnen we de kennis en vaardigheden die kinderen buiten school hebben ontwikkeld beter benutten? Met die vraag zijn leerkrachten en onderzoekers in de [Werkplaats Onderwijsonderzoek Amsterdam \(WOA\)](#) aan de slag gegaan. Het resultaat: een handreiking en een verzameling 'Fundskaarten' met lessen en activiteiten rond buitenschoolse kennisbronnen. Bart Josse en Sanne de Graaf, respectievelijk adjunct-directeur en leerkracht van de Admiraal de Ruyterschool in Amsterdam, werkten mee aan de ontwikkeling van deze kaarten.

Uit onderzoek weten we dat de betrokkenheid en motivatie van kinderen toenemen als de kennis die zij buiten de school opdoen op school zichtbaar wordt gemaakt en wordt benut. Maar hoe doe je dat? Die vraag stond centraal in één van de onderzoeken die zijn uitgevoerd in het kader van het project '[Gelijke onderwijskansen](#)' van de Werkplaats Onderwijsonderzoek Amsterdam.

Fundskaarten

Het thema sloot goed aan bij de ontwikkelingen op de Admiraal de Ruyterschool, vertelt Bart Josse. "Onze leerlingenpopulatie is zeer divers en wij waren al een tijd bezig met de vraag hoe we die diversiteit positief kunnen benaderen en kunnen inzetten in ons onderwijs. We realiseerden ons dat het benutten van de buitenschoolse kennis van kinderen een goede manier is om die positieve benadering van diversiteit invulling te geven. Daarom hebben Sanne en ik ons aangesloten bij deze onderzoeksgroep."

Om greep te krijgen op het thema, heeft de onderzoeksgroep zich eerst verdiept in de theorie over het benutten van buitenschoolse kennis. "Al vrij snel werd duidelijk dat we graag een praktisch product wilden ontwikkelen," vertelt Bart, "Op basis van wat we uit de literatuur hadden geleerd, hebben we zogenoemde 'Fundskaarten' ontwikkeld en uitgetoetst in onze scholen. Op deze kaarten staan allerlei activiteiten en werkvormen die je met de kinderen kunt doen om zicht te krijgen op de kennis en vaardigheden die ze buiten de school hebben opgedaan, bijvoorbeeld op het gebied van koken, hun culturele achtergrond, muziek of sport."

Stenenverzameling

Het eindproduct bestaat uit vijftien Fundskaarten, uitgewerkt voor onder-, midden- en bovenbouw en met duidelijke instructies voor de leerkracht. De activiteiten zijn zeer divers. De kinderen maken bijvoorbeeld een tijdlijn met de belangrijkste gebeurtenissen in hun leven, vertellen over hun culturele achtergrond aan de hand van prentenboeken, maken een podcast over de feesten die zij thuis vieren of een vlog over wat ze in het weekend hebben gedaan.

“Ik heb bijvoorbeeld de Fundskaart ‘Dit ben ik’ ontwikkeld”, vertelt Sanne. “Daarbij maken de leerlingen een paspoort dat bestaat uit drie delen: uiterlijk, persoonlijkheid en relaties. Doordat de kinderen de informatie ook met elkaar uitwisselen, leren ze elkaar beter en op een andere manier kennen. En dat geldt voor alle Fundsactiviteiten. Twee leerlingen ontdekten bijvoorbeeld dat ze thuis allebei een stenen- en kristallenverzameling hebben. Dat wisten ze niet van elkaar!”

Zowel kinderen als ouders zijn enthousiast over de Funds-activiteiten, vervolgt Sanne. “Kinderen vinden het ontzettend leuk om aan anderen over zichzelf en over hun familie te vertellen, óók de kinderen die het normaalgesproken heel spannend vinden om iets te presenteren.”

Laat zien en vertel

De maanden januari en september zijn tot ‘laat zien en vertelweken’ gebombardeerd. Dan voeren alle leerkrachten in hun groep minimaal twee Fundskaarten uit. Zo wordt veel buiten school opgedane kennis van leerlingen zichtbaar gemaakt. Maar de school wil meer, vertelt Bart. “Hoe kunnen we die kennis optimaal benutten in het onderwijs? Over die vraag zijn we nu aan het nadenken in het team. Er zijn al wel wat ideeën, bijvoorbeeld om in de hal een ‘talentmuur’ te maken, maar we zijn daar nog niet uit.”

[Klik hier](#) om de Fundskaarten te bekijken.

[Klik hier](#) om de handleiding te bekijken.